

SEZNAM LITERATURY¹

Následující přehled některých stěžejních a zajímavých prací týkajících se teologie kultury chce pomoci čtenáři ve snazší orientaci v dané problematice, a to jak prostřednictvím dostupných českých a slovenských překladů, tak skrze zahraniční literaturu, která je – alespoň v teologických knihovnách – více méně dostupná. Nemálo z uvedených knih a časopiseckých studií přináší mnohem bohatší perspektivu, než jen perspektivu ryze etickou, morální. Domnívám se, že tento vhled z jiných hraničních oborů je pro křesťana a jeho pouť teologií kultury (světem, civilizací, společnostmi) více než užitečný. Ať si čtenář vybere pro prvotní orientaci jakoukoliv z prací, mám za to, že bude lehce zlákan k hlubšímu studiu a k přímé konfrontaci s tím, jaká je současná úloha člověka ve světě, v církvi, ve společnosti a v rodině. Díla označená symbolem ● si zaslouží zvláštní pozornosti. Seznam je řazen abecedně.

DOMÁCÍ LITERATURA, ČESKÉ A SLOVENSKÉ PŘEKLADY

- AMBROS, Pavel. *Pastorální teologie V. Církev, kultura, společnost, misie*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2002. ISBN 80-244-0418-4
- ANZENBACHER, Arno. *Křesťanská sociální etika: Úvod a principy*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2004. ISBN 80-7325-030-6.
- ARRUPE, Pedro. *Inkulturace jako metoda evangelizace*. In Studie č. 68.
- AZEVEDO, Marcello Carvalho de. *Inkulturace a požadavky modernosti*. Olomouc: Centrum Aletti, 2000. ISBN 80-86045-44-7.
- BAHOUNEK, Tomáš J. *Krása a umění Božího lidu (Úvod do teorie krásy a umění)*. Olomouc: Matice Cyrilometodějská, 1992.

---

¹ Takzvaný kánon literatury (asi 1200 knih), který se vztahuje k teologii kultury, je velmi rozsáhlý a jen jeho menší část je k dispozici v českých nebo slovenských překladech. Uvedený seznam je třeba také z tohoto důvodu považovat jen za jakési navedení, které chce čtenáře nasměrovat k užitečné a nadmíru hodnotné literatuře, primární i sekundární. Některá díla nalezne čtenář jistě ve své knihovně a dopřeje si jejich reлектuru, jiná si může snadno vypůjčit.

- BERĎAJEV, Nikolaj Alexandrovič. *Dostojevského pojetí světa*. Praha: OIKOYMENH, 2000. ISBN 80-7298-020-30.
- BERĎAJEV, Nikolaj Alexandrovič. *Duše Ruska*. Brno: Petrov, 1992.
- BERĎAJEV, Nikolaj Alexandrovič. *Filosofie svobody. 2. díl. Původ zla a smysl dějin*. Olomouc: Votobia, 2000. ISBN 80-7198-490-6.
- BERĎAJEV, Nikolaj Alexandrovič. *Ríša Ducha a ríša Cisárova*. Bratislava: Kalligram, 2003. ISBN 80-7149-548-4.
- BERĎAJEV, Nikolaj Alexandrovič. *Smysl dějin: pokus o filosofii člověka a jeho osudu*. Praha: OIKOYMENH, 1995. ISBN 80-85241-91-9.
- BOFF, Leonardo. *Orel a kuře: o integraci a dynamické rovnováze protikladů v nás*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-442-7.
- BONHOEFFER, Dietrich. *Život v obecnství*. Praha: Návrat domů, 2006. ISBN 80-7255-134-5.
- CARRIER, Hervé. *Vztahy mezi vírou a kulturou: Sociologicko-teologický rozbor*. In Studie č. 100–101.
- CHARDIN, Pierre Teilhard de. *Místo člověka v přírodě: Výbor studií*. Praha: Svoboda-Libertas, 1993. ISBN 80-205-0309-9.
- CORETH, Emerich. *Co je člověk?: základy filosofické antropologie*. Praha: Zvon, 1994. ISBN 80-7113-098-2.
- CSONTOS, Ladislav. *Úvod do filozofie kultúry*. Bratislava: Dobrá kniha, 1996. ISBN 80-7141-100-0.
- ČERNÝ, Václav. *Tvorba a osobnost I*. Praha: Odeon, 1992. ISBN 80-207-0411-6.
- ČERNÝ, Václav. *Boje a směry socialistické kultury*. Praha: František Borový, 1946.
- DANĚK, Slavomil. *Církev a kultura*. Kalich 15, r. 1931.
- DAWSON, Christopher. *Krise západní vzdělanosti: se zvláštními programy pro studium křesťanské kultury od Johna L. Mulloye*. Řím: Křesťanská akademie, 1970.
- EAGLETON, Terry. *Idea kultury*. Brno: Host, 2001. ISBN 80-7294-026-0.
- FILIPI, Pavel. *Církev a církve: kapitoly z ekumenické eklesiology*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2000. ISBN 80-85959-58-5.
- FREUD, Sigmund. *O člověku a kultuře*. Praha: Odeon, 1990. ISBN 80-207-0109-5.

- FROMM, Erich. *Mít nebo být?* Praha: Naše vojsko, 1992. ISBN 80-206-0181-3.
- FROMM, Erich. *Umění být.* Praha: Naše vojsko, 1994. ISBN 80-206-0225-9.
- FROMM, Erich. *Umění milovat.* Praha: Orbis, 1966.
- GALLAGHER, Paul Michael. *Křesťanství a moderní kultura.* Velehrad-Roma: Refugium, 2004. ISBN 80-86715-22-1.
- GASSET, José Ortega y. *Úkol naší doby.* Praha: Mladá fronta, 1969.
- GASSET, José Ortega y. *Vzpouza davů.* Praha: Naše vojsko, 1993. ISBN 80-206-0072-8.
- GEERTZ, Clifford. *Interpretace kultur: vybrané eseje.* Praha: SLON, 2000. ISBN 80-85850-89-3.
- GUARDINI, Romano. *Dobro, svědomí a soustředování.* Praha: Vyšehrad, 1999. ISBN 80-7021-328-0.
- GUARDINI, Romano. *Křesťanství a kultura.* Stará Říše na Moravě, 1931.
- GUARDINI, Romano. *Svět a osoba.* Svitavy: Trinitas, 2005. ISBN 80-86885-02-X.
- GUARDINI, Romano. *Svoboda.* In Teologické texty 4/2002.
- HALÍK, Tomáš. *Teologie kultury po Druhém vatikánském koncilu.* In Teologické texty 6/94.
- HÄRING, Bernhard. *Láska je víc než přikázání.* Praha: Česká katolická charita, 1971.
- HOSTINSKÝ, Otakar. *Umění a společnost.* Praha: Jan Laichter, 1941.
- HROMÁDKA, Josef Lukl. *Křesťanství v myšlení a životě: Pokus o výklad dějinných útvarů křesťanských.* Praha: Jan Laichter, 1931.
- HROMÁDKA, Josef Lukl. *Mezi Východem a Západem.* Praha: Kalich, 1946.
- HUIZINGA, Johan. *Kultúra a kríza.* Bratislava: Kalligram, 2002. ISBN 80-7149-472-0.
- HUIZINGA, Johan. *Homo ludens: o původu kultury ve hře.* Praha: Mladá fronta, 1971.
- HUIZINGA, Johan. *Ve stínech zítřka. Diagnosa duševní choroby dnešní doby.* Praha: Jan Laichter, 1938.
- CHVATÍK, Květoslav. *Strukturální estetika. Řád věcí a řád člověka.* Praha: Victoria Publishing, 1994. ISBN 80-85865-03-3.

- ILJIN, Ivan Alexandrovič. *Základy křesťanské kultury*. Velehrad: Refugium Velehrad-Roma, 1997. ISBN 80-86045-05-6.
- KIERKEGAARD, Søren. *Rovnováha mezi estetickým a etickým při utváření osobnosti*. Bratislava: Kalligram, 2006. ISBN 80-7149-802-5.
- KIŠŠ, Igor. *Křesťania a kultúra*. In *Křesťanská revue*, 66, č. 3 (1999).
- KLÍMA, Ladislav. *O Solovjevově etice*. Praha: Lege artis & Pražská imaginace, 1993. ISBN 80-7110-125-7.
- KOHÁK, Erazim. *Člověk, dobro a zlo*. Praha: Ježek, 1993. ISBN 80-901625-3-3.
- KOHÁK, Erazim. *Svoboda, svědomí, soužití: Kapitoly z mezilidské etiky*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2004. ISBN 80-86429-35-0.
- KOMÁRKOVÁ, Božena. *O svobodu svědomí*. Heršpice: EMAN, 1998. ISBN 80-86211-02-9.
- KRAUS, Wolfgang. *Kultura a moc*. Olomouc: Votobia, 1992. ISBN 80-85619-43-1.
- KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. Praha: Vyšehrad, 1993. ISBN 80-7021-125-3.
- KÜNG, Hans. *Světový étos: Projekt*. Zlín: Archa, 1992. ISBN 80-900249-4-7.
- LE BON, Gustave. *Psychologie davu*. Praha: Samcovo knihkupectví, 1946.
- LINHART, František. *Náboženství a kultura*. Praha: Kalich, 1925.
- LOBKOWICZ, Mikuláš. *Kořeny kultury evropského člověka*. In *Studie*. Křesťanská akademie Řím 1985, č. 102.
- LOBKOWICZ, Mikuláš. *Křesťanství, kultura, inkulturace*. In *Křesťanství, kultura a svět I.*, Brno: Cesta, 1991. ISBN 80-85319-06-3.
- LOCHMAN, Jan Milíč. *Desatero. Směrovky ke svobodě*. Praha: Kalich, 1994. ISBN 80-7017-828-0.
- LUTHER, Martin. *O svobodě křesťanské: babylónské zajetí*. Praha: Jan Laichter, 1935.
- MARITAIN, Jacques. *Integrální humanismus*. Řím: Křesťanská akademie, 1967.
- MARITAIN, Jacques. *Náboženství a kultura*. Brno: Edice Akord, 1936.
- MASARYK, T. G. *K ruské filosofii dějin a náboženství: sociologické skizzy. Svazek II*. Praha: Jan Laichter, 1921.

- MASARYK, T. G. *Přednášky a studie z let 1882–1884 (Hume–Pascal–Buckle–O studiu děl básnických)*. Praha: Ústav T. G. Masaryka, 1998.
- MEŇ, Alexander. *Ruská náboženská filozofia*. Bratislava: Kaligram, 2005. ISBN 80-7149-742-8.
- PECKA, Dominik. *Moderní člověk a křesťanství*. Praha: Vyšehrad, 1948.
- PIWOWARSKI, Wladyslaw. *Hodnoty – duše kultury*. In Teologické texty 6/4 1995.
- POSPÍŠIL, Ctirad Václav. *Tajemství víry jako model inkulturace*. In *Studia Aloisiana, Ročenka Teologické fakulty Trnavskej univerzity*, 2003. Trnava: Dobrá kniha, 2003. ISBN 80–7141–430–1.
- RATZINGER, Joseph. *Evropa. Její základy dnes a zítra*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005. ISBN 80-7192-801-1.
- RATZINGER, Joseph. *Úvod do křesťanství*. Řím: Křesťanská akademie, 1978.
- RATZINGER, Joseph. *Víra, pravda, kultura: Zamyšlení nad encyklikou Fides et Ratio*. *Communio* r. 4, č. 2 (2000).
- RODÉ, Franc. *Křesťanská víra a kultura*. In Teologické texty r. 5, č. 6 (1994).
- ROOKMAAKER, H. R. *Moderní umění a smrt kultury*. Praha: Návrat domů, 1996. ISBN 80-85495-49-X.
- ROOTMENSEN, Bernard. *Čtyřicet slov na poušti: O krizi církve, víry a kultury*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001. ISBN 80-7192-515-2.
- RUPNIK, Marko Ivan. *Až se stanou umění a život duchovními (teologie umění)*. Velehrad-Roma: Refugium, 1997. ISBN 80-86045-06-4.
- RUPNIK, Marko Ivan. *Otázka kultury*. In *Spiritualita, formácia a kultura*. Velehrad: Refugium, 1995. ISBN 80-901957-1-7.
- RUPNIK, Marko Ivan. *Mezikulturní dialog z několika pohledů pravoslavné teologie*. In Teologické texty 7/3 1996.
- SCHAEFFER, Francis. *Ten, který je skutečností*. Praha: Návrat domů, 1994. ISBN 80-85495-02-3.
- SCHWEITZER, Albert. *Křesťanská sociální etika (Úpadek a nová výstavba kultury)*. Praha: Ústřední církevní nakladatelství, 1964.

- SCHWEITZER, Albert. *Kultúra a etika*. Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1986.
- SKALICKÝ, Karel. *Za naději a smysl*. Praha: Zvon, 1995. ISBN 80-7113-150-4.
- SOKOL, Jan. *Civilizace, kultura a náboženství*. In Teologické texty r. 5, č. 6 (1994).
- SOLOVJOV, Vladimír. *Čtení o boholidství*. Olomouc: Refugium Velehrad-Roma, 2000. ISBN 80-86045-54-4.
- SOLOVJOV, Vladimír. *Idea nadčlověka*. Olomouc: Votobia, 1997. ISBN 80-7198-230-X.
- SOLOVJOV, Vladimír. *Kritika abstraktních principů*. Velehrad-Roma: Refugium, 2003. ISBN 80-86715-03-5.
- SOLOVJOV, Vladimír. *Ospravedlnění dobra*. Olomouc: Refugium Velehrad-Roma, 2002. ISBN 80-86045-72-2.
- SOLOVJOV, Vladimír Sergejevič. *Zmysel lásky*. Bratislava: Kalligram, 2002. ISBN 80-7149-453-4.
- SOUČEK, Josef B. *Slovo – člověk – svět*. Praha: Kalich, 1982.
- SVOBODA, Karel. *Estetika svatého Augustina a její zdroje*. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-246-0090-0.
- ŠPIDLÍK, Tomáš. *Ruská idea: Jiný pohled na člověka*. Velehrad: Refugium Velehrad-Roma, 1996. ISBN 80-86045-02-1.
- ŠPIDLÍK Tomáš. *Spiritualita křesťanského Východu: Mnišství*. Velehrad: Refugium Velehrad-Roma, 2004. ISBN 80-86715-16-7.
- ŠPIDLÍK, Tomáš. *Spiritualita křesťanského Východu: Modlitba*. Velehrad: Refugium Velehrad-Roma, 1999. ISBN 80-86045-33-1.
- TENACE, Michelina. *Úvod do myšlení Vladimíra Solovjova. Vladimír Solovjov Krása v přírodě. Obecný smysl umění. Smysl lásky*. Velehrad: Refugium Velehrad-Roma, 2000. ISBN 80-86045-55-2.
- TILLICH, Paul. *Lidské tázání po nepodmíněném*. Brno: 3k, 1997. ISBN 80-902280-0-3.
- TOTH, Daniel. *Paul Tillich: Studie o náboženství, kultuře a politice*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2005. ISBN 80-7041-810-9.
- VACKOVÁ, Růžena. *Věda o slohu I*. Praha: Aula, 1993. ISBN 80-901626-0-6.
- VODIČKA, Timotheus. *Filosofie umění*. Brno: Brněnské tiskárny, 1948.

- VRÁNA, Karel. *Eucharistie a kultura*. In *Eucharistie Mysterium fidei*. Svitavy: Trinitas, 2002. ISBN 80-86036-67-7.
- VRÁNA, Karel. *Křesťanství a kultura: esej*. Svitavy: Trinitas, 2004. ISBN 80-86036-97-9.
- ZVĚŘINA, Josef. *Teologie agapé*. Praha: Scriptum, 1992.
- ZVĚŘINA, Josef. *Teologie a kultura*. In *Křesťanství, kultura a svět I.*, Brno: Cesta, 1991. ISBN 80-85319-06-3.

JAN PAVEL II. – ČESKÉ TEXTY

- Jan Pavel II. *Fides et ratio. O vztazích mezi vírou a rozumem*. Praha: Zvon, 1999. ISBN 80-902708-0-8.
- Jan Pavel II. *Integrální lidství člověka se vyjadřuje v kultuře*. In *Studie VI/1980*.
Jan Pavel II. *List kardinálu Casarolimu o ustavení Rady pro kulturu*. In *Studie I-II/1983*.
- Jan Pavel II. *Proslov k papežské radě pro kulturu 18. ledna 1983*.
- Jan Pavel II. *List papeže Jana Pavla II. umělcům*. Vatikán, 4. dubna 1999.

CÍRKEVNÍ DOKUMENTY – OBECNÝ PRŮŘEZ²

- *Gaudium et spes*. Články. 53–62.
Christus Dominus.
Lumen gentium.
Unitatis redintegratio.
Jan Pavel II. *Catechesi tradendae*.
Jan Pavel II. *Centesimus annus*.
Jan Pavel II. *Christifideles laici*.
Jan Pavel II. *Evangelium vitae*.
Jan Pavel II. *Redemptor hominis*.
Jan Pavel II. *Redemptor missio*.

² Co se týče dokumentů II. vatikánského koncilu, bylo by zřejmě vhodné jmenovat – až na výjimky – všechny. O vztahu člověka ke světu nalezneme tu menší, tu větší pojednání také v sociálních encyklikách, okružních listech, papežských dopisech a v přednáškách konaných při různých oficiálních příležitostech.

Jan Pavel II. *Slavorum apostoli*.

Jan Pavel II. *Tertio millennio adveniente*.

Jan Pavel II. *Ut unum sint. O ekumenickém úsilí*.

Jan XXIII. *Pacem in terris*.

- Pontifical Council for Culture. *Towards a Pastoral Approach to Culture*. L'Osservatore Romano, 26 March 1997, I/2. Zdroj: <http://www.vatican.va>

LITERATURA V PŮVODNÍCH JAZYCÍCH (NEBO V PŘEKLADECH DO SVĚTOVÝCH JAZYKŮ)

ALTHAUS, Paul. *Theologie der Ordnungen*. Gütersloh: C. Bertelsmann Verlag, 1935.

BALTHASAR, Hans Urs von. *The Glory of the Lord: A Theological Aesthetic. Volume 2, Studies in Theological Style: clerical style*. Edinburgh: T. & T. Clark, 1984. ISBN 0-567-09324-7.

BALTHASAR, Hans Urs von. *The Glory of the Lord: A Theological Aesthetic. Volume 3, Studies in Theological Style: lay style*. Edinburgh: T. & T. Clark, 1986. ISBN 0-567-09325-5.

- BARTH, Karl. *Ethik I: Vorlesung Münster Sommersemester 1928, wiederholt in Bonn, Sommersemester 1930*. Zürich: Theologischer Verlag, 1973. ISBN 3-290-16201-X.
- BARTH, Karl. *Die Theologie und die Kirche*. Zürich: Evangelischer Verlag, 1935.
- BERDYAEV, Nicolas. *The Destiny of Man*. New York: Harper & Brothers, 1960.
- BONHOEFFER, Dietrich. *Ethics*. Minneapolis: Fortress Press, 2005. ISBN 0-8006-8306-4.
- BRUNNER, Emil. *Christentum und Kultur*. Zürich: Theologischer Verlag, 1979. ISBN 3-290-11440-6.
- COMBLIN, José. *Being Human: A Christian Anthropology (Liberation and Theology)*. Hyperion Books, 1994. ISBN 0860121682.
- DAWSON, Christopher. *The Historic Reality of Christian Culture: A Way to the Renewal of Human Life*. New York: HarperCollins, 1960.

- DAWSON, Christopher. *Religion and Culture*. New York: Meridian Books, 1958.
- EAGLETON, Terry. *After Theory*. London: Penguin books, 2004. ISBN 0-141-01507-1.
- EVDOKIMOV, Paul. *The Art of the Icon: A Theology of Beauty*. Redondo Beach: Oakwood Publications, 1996. ISBN 0-9618545-4-5.
- FREY, Christofer. *Die Ethik des Protestantismus von der Reformation bis zur Gegenwart*. Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus Gerd Mohn, 1989. ISBN 3579014242.
- GADAMER, Georg-Hans. *Die Kultur und das Wort*. In *Kultur als christlicher Auftrag heute*. Kevelaer: Butzon und Bercker, Graz: Verlag Styria, 1981. ISBN 3-7666-9138-4.
- GILSON, Étienne. *The Arts of the Beautiful*. New York: Charles Scribner's sons, 1965.
- GORRINGE, Timothy. *Furthering Humanity: A Theology of Culture*. Aldershot: Ashgate, 2004. ISBN 0-7546-4032-9.
- GUARDINI, Romano. *Ethik. Vorlesungen an der Universität München (1950–1962) Band 2*. Mainz: Grünewald/Schöningh, 1994. ISBN 3-7867-1721-4.
- GUTIÉRREZ, Gustavo. *The Density of the Present: Selected Writings*. Maryknoll: Orbis Books, 1999. ISBN 1-57075-246-X.
- HÄRING, Bernhard. *Frei in Christus: Moraltheologie für die Praxis des christlichen Lebens. Band II. Der Weg des Menschen zur Wahrheit und Liebe*. Freiburg: Herder, 1989. ISBN 3-451-21604-3.
- CHENU, Marie-Dominique. *Théologie de la matière: civilisation technique et spiritualité chrétienne*. Paris: Cerf, 1967.
- LANDMANN, Michael. *Der Mensch als Schöpfer und Geschöpf der Kultur*. München: Basel: Ernst Reinhardt Verlag, 1961.
- MESSNER, Johannes. *Kulturethik mit Grundlegung durch Prinzipienethik und Persönlichkeitsethik*. München: Oldenbourg, 2001. ISBN 3-486-56611-3.
- MILLER, Haskell M. *A Christian Critique of Culture*. New York: Abingdon Press, 1965.
- MOLTSMANN, Jürgen. *Mensch: Christliche Anthropologie in den Konflikten der Gegenwart*. Stuttgart: Kreuz Verlag. ISBN 3-7831-0349-5.
- NIDA, Eugene A. *Customs, Culture and Christianity*. London: The Tyndale Press, 1963.

- NIEBUHR, H. Richard. *Christ and Culture*. New York: Harper & Brothers, 1951.
- NICHOLLS, Bruce J. *Contextualization: A Theology of Gospel and Culture*. InterVarsity Press, 1979. ISBN 0877844569.
- O'MEARA, Thomas Franklin. *Paul Tillich in Catholic Thought: The Past and the Future*. In Paul Tillich. *A New Catholic Assessment*. Collegeville, Minnesota: Liturgical Press, 1994.
- OSMOND, Rosalie. *Changing Perspectives Christian Culture and Morals in England Today*. London: Darton, Longman & Todd Ltd., 1993. ISBN 0-232-52024-0.
- RAHNER, Karl. *Schriften zur Theologie. Band III. Zur Theologie des geistlichen Lebens*, Einsiedeln: Benziger Verlag, 1964.
- RATZINGER, Joseph. *Christ, Faith and the Challenge of Cultures*. Zdroj: <http://www.ewtn.com/library/CURIA/RATZHONG.HTM>.
- SEGUNDO, Juan Luis. *Our Idea of God*. Orbis Books, 1974. ISBN: 0883444836.
- STASSEN, Glen H. YEAGER, M. D. YODER, John Howard. *Authentic Transformation: A New Vision of Christ and Culture*. Nashville: Abingdon Press, 1996. ISBN 0-687-02273-8.
- STOTT, John. *The Contemporary Christian: An Urgent Plea for Double Listening*. Leicester: Inter-Varsity Press, 1992. ISBN 0-85110-973-X.
- TANNER, Kathryn. *Theories of Culture: A New Agenda for Theology*. Minneapolis: Fortress Press, 1997. ISBN 0-8006-3097-1.
- TILLICH, Paul. *The Eternal Now*. New York: Charles Scribner's sons, 1963.
- TILLICH, Paul. *Main Works – Hauptwerke 2. Writings in the Philosophy of Culture. Kulturphilosophische Schriften*. Berlin: Walter de Gruyter, 1990. ISBN 3-11-011536-0.
- TILLICH, Paul. *Odvaha být*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2004. ISBN 80-7325-016-0.
- TILLICH, Paul. *The Protestant Era*. London: James Nisbet & Co., 1951.
- TILLICH, Paul. *Der Protestantismus als Kritik und Gestaltung*. München: Siebenstern Taschenbuch Verlag, 1962.
- TILLICH, Paul. *The Shaking of the Foundations*. London: SCM, 1949.

- TILLICH, Paul. *Theology of Culture*. New York: Oxford University Press, 1959.
- TROELTSCH, Ernst. *Protestantism and Progress. A Historical study of the Relation of Protestantism to the Modern World*. Boston: Beacon Press, 1958.
- UDOIDEM, Iniobong S. *Pope John Paul II on Inculturation: Theory and Practice*. Lanham: University Press of America, 1996. ISBN 0-7618-0502-8.
- WACKENHEIHM, Charles. *Kirchliches Lehramt und Kultur*. In *Kultur als christlicher Auftrag heute*. Kevelaer: Butzon und Bercker, Graz: Verlag Styria, 1981. ISBN 3-7666-9138-4.
- WEBER, Max. *Die protestantische Ethik: Eine Aufsatzsammlung*. München: Siebenstern Taschenbuch Verlag 1965.
- ZEINDLER, Matthias. *Gott und das Schöne – Studien zur Theologie der Schönheit*. Göttingen: Vandenhoeck und Ruprecht, 1993. ISBN 3-525-56275-6.